

SAMEN TEGEN CORONA

Middellange termijn aanpak effecten coronavirus

Uitgangspunten, maatregelen en doelgroepen • 6 mei 2020

Inhoud

1	Inleiding.....	5
2	Uitgangspunten middellange termijn.....	7
3	Overkoepelende uitgangspunten en maatregelen.....	11
3.1	Niet innen van lokale heffingen	11
3.2	Gemeente als verhuurder van vastgoed	11
3.3	Gemeente als subsidiegever	12
3.4	Gemeente als leverancier van diensten	13
4	Sector specifieke uitgangspunten en maatregelen.....	15
4.1	Cultuur	15
4.2	Sport en evenementen	17
4.3	Zorg en sociaal maatschappelijk	19
4.4	Dorps- en wijkcentra	21
4.5	Economie	23
4.6	Participatie en armoede bestrijding	27
4.7	Stedelijke ontwikkeling en wonen	29
4.8	Onderwijs	30
5	Financiën.....	33

Inleiding

Het is duidelijk dat de impact van deze coronacrisis fors zal zijn. Het kabinet spreekt zelfs van de grootste crisis die Nederland doormaakt sinds de Tweede Wereldoorlog. De gehele samenleving wordt geraakt.

De gezondheidszorg springt daarbij natuurlijk het meest in het oog. Dat het belang van de publieke gezondheid voorop staat is voor iedereen helder. De huidige maatregelen worden door vrijwel de gehele bevolking opgevolgd. De druk op de gezondheidszorg vlakkt op dit moment af, maar blijft hoog. Naarmate de crisis langer duurt, worden echter ook de gevolgen op andere vlakken zichtbaarder.

Sociaal-maatschappelijk en economisch bezien wordt de impact steeds groter. Door de verplichte sluiting van o.a. scholen en sportverenigingen, culturele instellingen, recreatievoorzieningen en bioscopen is de bewegingsvrijheid van veel mensen beperkt. Met name jongeren worden hierdoor hard geraakt. Ze kunnen niet of slechts beperkt sporten, niet naar vrienden toe, niet naar de bioscoop of andere vormen van vermaak. Ook zien we dat veel inwoners, misschien wel door het thuiswerken, hun woning aan het opruimen zijn en hun afval massaal aanbieden bij onze milieustraat. Daarnaast wordt het kwetsbaarste deel van de bevolking hard geraakt. Denk daarbij aan mensen met een 0-uren contract, de toename van sociaal isolement en eenzaamheid bij ouderen, of een vergrote kans op huiselijk geweld. Maar ook kwetsbare leerlingen zien we een nog grotere achterstand oplopen door de sluiting van het (voortgezet) onderwijs. Het zoveel mogelijk thuis werken en thuis blijven doet daarnaast de druk in gezinnen toenemen, zeker die gezinnen met weinig (buiten) ruimte. En de toegenomen stress door het verlies van werk en inkomen, of de vergrote kans daarop neemt naarmate de crisis langer duurt alleen maar toe.

Want ook de impact op de economie zal naar verwachting fors zijn. In de bijlage is de (economische) crisismonitor van de Gemeente Breda te vinden. In deze monitor die wekelijks wordt ververs vertalen we de economische voorspellingen door naar Breda en geven we inzicht in de stand van zaken van de huidige regelingen. De monitor is te vinden op de site van de Gemeente Breda (corona.breda.nl). Ook wordt er een doorvertaling gemaakt van de macro-economische ramingen van o.a. CPB en IMG naar de Bredase situatie. Doordat de bandbreedte van die ramingen vrij hoog is (van -1,2% tot -7,5% economische groei) gaan we er van uit dat Breda rekening moet houden met het verlies van zo'n 1.500 tot 10.000 banen.

Wat kan de gemeente doen?

Deze crisis overstijgt het lokale niveau. Gemeenten krijgen waarschijnlijk een flinke groei in de kosten te zien, maar ook een aanzienlijke daling van verschillende inkomsten. Mogelijk ook daar waar de gemeente het meest van afhankelijk is, het Rijk. Het aantal mensen dat hulp nodig heeft neemt toe. Hetzelfde geldt voor de kosten van de zorg (denk alleen al aan de inzet van extra beschermingsmaatregelen). Maar ook de kosten voor de inzet van de Veiligheidsregio en GGD nemen toe. Tegelijkertijd zullen als gevolg van de maatregelen ook een aantal inkomsten dalen (bijv. van het betaald parkeren). Zo zijn er nog vele voorbeelden te noemen. De combinatie van al die effecten gaat de draagkracht van de individuele gemeenten te boven. Samen met alle gemeenten doet Breda een nadrukkelijk appèl op de Rijksoverheid om gemeenten hierin te ondersteunen en extra kosten te compenseren. De gesprekken over compensatie voor extra kosten voor en gederfde inkomsten van gemeenten lopen op dit moment nog. Op het gebied van zorg, cultuur, sport, en participatie zijn reeds wat afspraken vastgelegd. Maar exacte bedragen zijn nog niet te geven en zullen in de komende weken en maanden duidelijker worden. Via de G40 en VNG zijn we hier nauw bij betrokken.

Dat betekent niet dat de gemeente niets kan doen. Integendeel. De gemeente is voor veel partijen een eerste aanspreekpunt, waardoor we snel zien waar de gevolgen van deze crisis zichtbaar worden. En als gemeente hebben we veel contacten met organisaties in de stad die geraakt worden. Vanzelfsprekend is het ook zo dat we niet op alle vlakken kunnen voorkomen dat onze inwoners, bedrijven en instellingen door hun hoeven zakken. In dit pakket geven wij aan wat de mogelijkheden zijn waar de Bredase samenleving op kan rekenen.

Noodhulp en/of herstel

Dit maatregelenpakket dient dan ook meerdere doelstellingen. Allereerst kijken we naar waar de nood echt aan de man is in de Bredase samenleving. Daar kan de gemeente door zeer gerichte ondersteuning helpen. Onze inzet is daarbij vooral gericht om het voortbestaan van een organisatie of het behoud van werkgelegenheid of sociaal-maatschappelijke structuren, die onmisbaar zijn in onze stad. Wanneer deze maatregelen niet genomen worden, kunnen organisaties er aan onder door gaan en zijn we als samenleving een veelvoud van de kosten en maatschappelijke inzet kwijt aan een hersteloperatie. Vanzelfsprekend vragen we ook iets van de organisaties zelf. Daarnaast kijken we naar waar we als gemeente mogelijk herstel kunnen faciliteren. Denk hierbij aan het aanjagen van het maken van herstelplannen en directe financiering bij de verschillende lopende campagnes.

Maar, de gemeente kan niet alles. Inzet van de gemeente zal altijd gestoeld zijn op het uitgangspunt dat iedereen zijn steentje bijdraagt. We gaan er van uit dat veel organisaties, instellingen en bedrijven gebruik maken van de rijksregelingen. En waar mogelijk ook hun eigen reserves aanspreken. Ook vinden we het belangrijk dat iedereen in de stad meedoet waar het kan. Een goed voorbeeld daarvan is het onlangs afgesloten convenant ketensolidariteit Horeca Breda.

Maatregelenpakket middellange termijn en daarna

Kort na de eerste afgekondigde RIVM-maatregelen brachten we in Breda al een beperkt pakket aan noodmaatregelen naar buiten. Dit eerste pakket aan maatregelen was met name gericht op de periode van de eerste drie weken. Veel rijksregelingen waren nog niet uitgewerkt. Veel bedrijven, instellingen en huishoudens verkeerden in directe liquiditeitsproblemen door het acuut wegvallen van omzet. Veel van de maatregelen gingen dan ook over het beschikbaar maken of houden van liquide middelen in die eerste weken. Zodat de periode tot aan het op gang komen van de rijksregelingen werd overbrugd.

Bij het vaststellen van dit maatregelenpakket voor de middellange termijn is een doorkijk gegeven in de te verwachten landelijke maatregelen en afspraken.

Met het nu voorliggende pakket aan maatregelen kijken we iets verder vooruit, namelijk van 1 april tot aan 1 oktober 2020. We kiezen bewust voor deze periode, omdat de meeste maatregelen die nu van kracht zijn waarschijnlijk voor de periode tot ongeveer de zomer gelden of gaan gelden. Om aan te kunnen sluiten bij de reguliere cyclische producten voor een eventuele volgende afweging is tot 1 oktober waarschijnlijk voldoende. Met dit pakket weet de Bredase samenleving welk perspectief de gemeente biedt tot na de zomer. Financieel gezien is deze tranche voor de gemeente, wanneer het Rijk niet verder bijspringt, net behapbaar.

Na 1 oktober zal aansluiting worden gezocht bij de reguliere P&C cyclus. De berap is dan beschikbaar, de september circulaire van het Rijk is dan gepubliceerd en er is meer duidelijk over de meest waarschijnlijke maatschappelijke en economische scenario's.

Algemene uitgangspunten middellange termijn

Het is goed om te beseffen dat het onmogelijk is om alle effecten van deze crisis te mitigeren. Er zullen de komende maanden in Breda ondernemingen failliet gaan, mensen werkloos worden, organisaties omvallen of verenigingen stoppen. Dat kunnen wij als gemeente alleen niet voorkomen. Belangrijk is dat de gemeente een keuze maakt op welke organisaties / doelgroepen zij zich met name wil richten. En als er vanuit de gemeente ondersteuning komt gaan wij ervan uit dat organisaties werknemers (ook ZZP-ers) behouden en hun diensten blijven leveren, al dan niet in aangepaste vorm.

Zijn dit de traditionele organisaties waar vaak een groot deel van de Bredase banen zich nu bevindt of zijn dit de innovatieve startups die de werkgelegenheid van de toekomst mogelijk maken? Hoe kunnen we gebruik maken van de kansen die deze crisis, hoe erg ook, ons toch biedt door vernieuwingen versneld door te voeren, denk aan digitalisering? De maatschappij verandert door deze crisis, hoe kunnen we hier gebruik van maken? We hoeven immers niet perse terug naar hoe het was. Er zijn tientallen vragen die we ons kunnen stellen en waar we nu nog geen antwoord op hebben. Het vaststellen en hanteren van een aantal uitgangspunten helpt om ook in de toekomst consistentie in gemeentelijk handelen te brengen:

1. De voorliggende uitgangspunten en maatregelen zijn aanvullend op de maatregelen die vanuit het Rijk worden opgesteld. We gaan er van uit dat Bredase organisaties, instellingen en burgers van deze maatregelen gebruik maken. Wel zullen deze maatregelen de komende weken en maanden ongetwijfeld nog regelmatig wijzigen. Dat betekent dat ook de maatregelen van de gemeente tussentijds kunnen of moeten wijzigen om zo effectief mogelijk te zijn;
2. De maatregelen op middellange termijn richten zich op specifieke doelgroepen (sectoren, instellingen, ondernemers e.d.) en niet op het totaal aan organisaties in de stad;
3. Voor de middellange termijn hanteren wij de periode 1 april tot 1 oktober. De nu voorgestelde maatregelen bieden geen zekerheid, garantie of uitkijk op de periode na 1 oktober. Dan sluiten we aan bij de reguliere P&C cyclus voor nieuwe keuzes;
4. Per doelgroep kijken we niet alleen naar wat de maatregelen zijn die het Rijk voorstelt, maar ook naar wat overige partijen doen. Zodat we daar goed bij aan kunnen sluiten. Denk daarbij aan banken, vastgoedeigenaren, organisaties en instellingen zelf;
5. Het is niet de bedoeling om maatregelen te stapelen. Waar dit wel gebeurt en het leidt tot ongewenste effecten passen we dat aan (maatwerk). Zo is het niet de bedoeling dat organisaties door gebruik te maken van onze hulp zwarte cijfers schrijven of reserves aanvullen. Sterker nog, we verwachten ook dat reserves aangesproken worden;
6. Ondersteuning vanuit de gemeente is geen gift zonder eisen of randvoorwaarden. Het moeten levensvatbare bedrijven, instellingen en organisaties zijn. Als het uitgangspunt behoud van werkgelegenheid is kan het niet zo zijn dat na het ontvangen van de steun medewerkers alsnog ontslagen worden.
7. Waar mogelijk, verwachten we ook echt iets terug voor de steun. Dit leggen we per situatie vast en vragen organisaties hier ook maatschappelijk verantwoording over af te leggen.

We kijken waar de hulp die we als gemeente kunnen bieden het meest effectief zal zijn. Gezien de rol en positie van de gemeente, gaat het daarbij vaak om het leveren van een bijdrage in:

- Het verkleinen van de vaste lasten;
- Het verlenen van directe financiële steun in acute gevallen;
- Het aanpassen van publieke of private prestatieafspraken (subsidies en contracten);
- Het bestendigen van continuïteit bij Bredase bedrijven;
- Het ondersteunen met kennis en expertise van vrijwilligersorganisaties en verenigingen in ons maatschappelijk middenveld.

Overigens blijft de gemeente vanzelfsprekend haar reguliere werk uitvoeren. Hiermee bieden we ook zekerheid en continuïteit voor burgers, organisaties en instellingen in de stad. We blijven immers uitkeringen verstrekken, opdrachten verlenen of dingen inkopen. Wel kan het zijn dat we hier en daar accenten verschuiven. Zo hebben we extra opdrachten verleend aan Zorg voor Elkaar Breda, zullen we in de periode van herstel de focus van onze marketinginspanningen aanpassen op de periode waar we in zitten en kijken we waar we met aanvullende investeringen herstel in specifieke sectoren kunnen versterken of bespoedigen.

De huidige situatie biedt, hoe gek dat wellicht klinkt, ook kansen. Transities die al ingezet waren, worden immers mogelijk versneld als gevolg van veranderende omstandigheden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het integreren van bedrijfsverzamelgebouwen, het fuseren van (sport-) verenigingen of het herbestemmen van horeca- en retailpanden in perifere gebieden.

Algemene uitgangspunten financiering en bekostiging middellange termijn

De aanvullende kosten vanwege de coronacrisis kunnen niet zomaar worden opgevangen binnen de gemeentebegroting. De aanpak en gevolgen van de crisis zijn een landelijk zorgpunt. Dit is een crisis die de gemeentelijke begroting te boven gaan. Zowel in sociaal-maatschappelijke zin, als in financiële zin. Daarmee is het ook logisch dat waar deze crisis extra kosten met zich mee brengt, deze kosten zoveel als mogelijk voor rekening van het Rijk komen. De mogelijkheden voor het genereren van eigen middelen zijn voor een gemeente erg beperkt. Voor een fors deel van de inkomsten zijn we afhankelijk van het Rijk. We doen in dit geval dus een moreel appèl op het Rijk om de kosten die samenhangen met deze crisis te bekostigen. Dit kan bijvoorbeeld door aanpassing van het accres. We hanteren de volgende uitgangspunten bij de te maken kosten in het kader van de crisis als gevolg van het coronavirus. Deze manier van kijken helpt om onderscheid te maken in wat binnen de reguliere scope van de gemeente ligt en daar waar we een appèl op het Rijk mogelijk legitiem is.

1. Incidentele meerkosten: Als het gaat om (werkelijke) kosten die voortvloeien uit de uitvoering van landelijke noodmaatregelen of vanwege landelijke afspraken (bijv. doorbetaling zorgaanbieders) dan gaan we er van uit dat deze incidentele kosten apart worden gedeclareerd aan het Rijk. Er is dan feitelijk sprake van voorfinanciering voor het Rijk door de gemeente.
2. Structureel hogere kosten: Als het gaat om structureel hogere uitgaven voor bestaande taken van de gemeente zou compensatie via het gemeentefonds of specifieke regelingen moeten plaatsvinden. Denk hierbij aan onderwerpen als BUIG, Wmo, Jeugd, de financiële doorwerking van vertraging van investeringen en projecten,

lagere baten (parkeeropbrengsten, toeristenbelasting) etc. Indien compensatie vanuit het Rijk uitblijft, is het noodzakelijk om te kosten binnen de beschikbare middelen van de Gemeente Breda te dekken.

3. Kosten van lokale maatregelen: Als het gaat om kosten van lokale maatregelen voor de korte termijn en middellange termijn dan gaan we ook uit van een vorm van compensatie door het Rijk. Indien compensatie vanuit het Rijk uitblijft, is het noodzakelijk om de kosten binnen de beschikbare middelen van de Gemeente Breda te dekken.

Monitoring en verantwoording

Met dit pakket wordt de Bredase samenleving in de breedte ondersteund. Er zijn overkoepelende en sectorale uitgangspunten benoemd. Het is belangrijk om de uitgaven door de maatregelen goed te monitoren en te rapporteren via de reguliere wegen van de P&C cyclus. Naast de reguliere verantwoording zullen de organisaties, die ondersteuning hebben gekregen, gevraagd worden om maatschappelijk verantwoording af te leggen. Bijvoorbeeld door online aan te geven hoe ze ondersteund zijn en hoe ze daarmee geholpen zijn. Op die manier kunnen inwoners en organisaties uit Breda kennis nemen van de wijze waarop de ondersteuning is ingezet en welke inspanningen er zijn gepleegd door organisaties om deze crisis met de extra ondersteuning door te komen.

Overkoepelende uitgangspunten en maatregelen

3.1 Gemeente als inner van gemeentelijke heffingen

Lokale heffingen zoals leges en precario maken voor veel private organisaties een belangrijk onderdeel uit van de vaste lasten. Waar op korte termijn reeds uitstel van betaling is verleend, conform de termijn van de BWB, is het nu de vraag in hoeverre de gemeente ook daadwerkelijk vrijstelling verleent van deze lokale heffingen én van welke lokale heffingen. We hanteren hierbij de volgende uitgangspunten.

Uitgangspunten

- Indien door een besluit van de overheid in een bepaalde sector er geen activiteiten plaats kunnen vinden, zal de gemeente voor die activiteiten coulant zijn met het heffen van precario of het opleggen van leges;
- Waar geen sprake is van een overheidsverbod, worden lokale heffingen gewoon geheven. Denk daarbij aan precario voor kabels & leidingen en markt- en reclamegelden voor marktlieden die nog wel staan;
- Heffingen waarbij de gemeente een opgelegde belasting volledig terugbetaalt aan samenwerkingsverbanden van ondernemers blijven overeind. De gemeente is hierin immers niets meer dan een 'doorgeefluik'. Denk hier aan de reclamebelasting en de BIZ regelingen;
- Heffingen die zijn gebaseerd op basis van daadwerkelijke omzet of per persoon per nacht (zoals toeristenbelasting) veranderen niet. Nu er in een aantal sectoren geen omzet gemaakt wordt, wordt er immers ook geen belasting geheven. Eventueel reeds betaalde voorschotten worden achteraf verrekend met de werkelijk te betalen belasting op basis van omzet.

Maatregelen

1. Niet innen (of terug betalen) van precario voor terrassen gedurende de tijd dat deze van overheidswege niet gebruikt mogen worden;
2. Niet innen (of terug betalen) van leges en precario voor evenementen, die door een overheidsverbod geen doorgang konden vinden, voor zover deze niet reeds gedekt worden door een verzekering van de organisator;

Financiële consequenties

- Niet innen precario voor terrassen (vanwege gedwongen sluiting): € 35.400 per maand, tot aan 1 oktober € 212.400.
- Niet innen leges en precario bij evenementen tot en met 1 september: € 22.500.
- Markt en reclamegelden van marktlieden die geen gebruik maken van hun standplaats: € 7.200 per maand. Tot aan 1 oktober € 43.440.

3.2 Gemeente als verhuurder van vastgoed

Een groot deel van de vaste lasten van organisaties in de Bredase samenleving bestaat uit huur. Als gemeente zijn wij verhuurder van een breed pallet aan accommodaties. Om hier op een zo helder mogelijke manier een goede rol te vervullen maken we onderscheid tussen de verschillende typen huurders (maatschappelijk, horeca en overig).

Uitgangspunten

- De gemeente levert een bijdrage in het behoud van bestaansrecht van huurders van gemeentelijke accommodaties, waarbij insteek is dat huurders zelf ook ter zake een verantwoordelijkheid hebben en nemen;
- We maken zoveel als mogelijk gebruik van generieke maatregelen om complexe en zeer bewerkelijke en tijdrovende maatwerkoplossingen te voorkomen en om gelijksoortige accommodaties zoveel als mogelijk op eenzelfde wijze te behandelen.;
- Bij maatschappelijke partners met afdoende reserves en weerstandsvermogen doen we een dringend beroep

- geen aanspraak op de regeling te maken;
- Maatregelen zijn uitsluitend van toepassing op gemeentelijk vastgoed dat wordt verhuurd en waar sprake is van een aan de gemeente verschuldigde huursom.;
 - Indien door een besluit van de overheid geen gebruik gemaakt kan worden van een gemeentelijke accommodatie vindt restitutie van de huur plaats uitsluitend voor die periode dat er geen gebruik gemaakt kan worden;
 - We maken onderscheid in categorieën huurders: maatschappelijk, horeca en overig. We sluiten daarbij aan bij eventueel sectorale richtlijnen (bijv. bij het convenant horeca);
 - Waar onderliggende financieringsstromen niet veranderen, vindt ook geen restitutie van de huur plaats. Zo komen scholen niet in aanmerking voor een restitutie van de huur van de sportaccommodaties omdat de vergoeding voor de schoolsport die zij ontvangen vanuit de Rijksoverheid of gemeente niet verandert;
 - Voor de eventuele restitutie wordt een ondergrens van € 100 gehanteerd. Indien de over de periode van sluiting te restitueren huur minder bedraagt dan € 100, vervalt ter beperking van administratieve lasten aanspraak op restitutie;
 - Verrekening van de restitutie vindt pas plaats, zodra de periode van de gedwongen sluiting van de accommodatie voorbij is.

Maatregelen

1. Aan huurders van gemeentelijk vastgoed een restitutie van de huur toe te kennen voor die organisaties en instellingen die niet op reguliere wijze hun werkzaamheden hebben kunnen doorzetten door bijvoorbeeld gedwongen sluiting of opgelegde beperkingen. Daarbij hanteren we de volgende percentages als richtlijn:
 - Maatschappelijke huurders 100% restitutie op verschuldigde huur
 - Horecaexploitanten aansluiten bij maximale percentage uit horeca convenant (inclusief bijbehorende voorwaarden)
 - Overige huurders 33% restitutie op verschuldigde huur
2. De termijn van uitstel van betaling voor huurnota's voor gemeentelijke gebouwen verlengen tot 1 oktober 2020 indien geen gebruik kan worden gemaakt van de accommodatie

Financiële consequenties

Op basis van de gestelde uitgangspunten heeft een vertaling plaatsgevonden naar de effecten daarvan voor de verschillende huurders van gemeentelijk vastgoed. De omvang van de toe te kennen compensatie voor de periode van noodgedwongen sluiting van accommodaties is berekend op een bedrag van € 540.000 per maand, te berekenen vanaf 1 april. De definitieve kosten zullen afhankelijk zijn van de einddatum van de noodgedwongen sluiting, vooralsnog hanteren we een plafond ter grootte van € 2,5 miljoen, ook omdat er naar verwachting organisaties zijn die conform de uitgangspunten ook een deel van hun reserves moeten kunnen aanspreken.

3.3 Gemeente als subsidiegever

Eerder is al bepaald dat we subsidies aanpassen voor instellingen in acute nood of evenementen die geen doorgang hebben kunnen vinden als gevolg van het verbod van de overheid.

Uitgangspunten

- De algemene lijn is dat we bij subsidies een lagere prestatie accepteren als gevolg van de huidige crisis en genomen maatregelen vanuit de Rijksoverheid. Praktisch gezien volgt geen nieuwe beschikking, acceptatie vindt plaats via de reguliere verantwoording. Per sector volgen mogelijk uitzonderingen;
- Er zijn ook organisaties waar meer inzet wordt gevraagd als gevolg van de crisis. Deze inzet kan leiden tot een hogere definitieve vaststelling van de subsidie t.o.v. de begroting;
- We accepteren een lagere prestatie maar we gaan er wel vanuit dat ontvangers van subsidie een maximale inspanning leveren om andere, vergelijkbare activiteiten te verrichten binnen de grenzen van de (wettelijke) mogelijkheden.

Deze uitgangspunten worden gespecificeerd bij de beschrijving van de doelgroepen.

Maatregelen

1. Zie specifieke doelgroepen zoals sport, zorg en sociaal maatschappelijk, evenementen en cultuur;
2. Met subsidieontvangers die meer dan € 1 miljoen ontvangen gaan we het individuele gesprek aan om recht te doen aan de bijzondere omstandigheden en deze goed in beeld te krijgen en goede afspraken te maken zowel juridisch als financieel.

Financiële consequenties

De bestaande begroting is leidend, tenzij er expliciet een andere maatregel wordt vastgesteld.

3.4 Gemeente als leverancier van diensten

We trekken in eerste instantie de lijn van de korte termijn door: een normale bedrijfsvoering van zowel ondernemingen als overheden staat voorop. De gemeente betaalt voor daadwerkelijk geleverde diensten en stuurt facturen voor daadwerkelijk geleverde diensten. Daarbij hanteren we ook nog steeds de lijn dat we uitstel van betaling van facturen accepteren tot 1 juli.

Uitgangspunten

- Bestaande contracten worden gerespecteerd;
- Inzetten op behoud van bestaande samenwerking met contractanten waar mogelijk;
- Het in de korte termijn aanpak uitgesproken uitgangspunt van 'betaling naar geleverde diensten' is leidend waar het gaat om diensten die door de gemeente worden geleverd. Indien dit tot ongewenste neveneffecten leidt wordt per sector maatwerk geleverd dan wel geaccepteerd.

Maatregelen

1. Verzoeken om aanpassing/verlaging van reguliere afvalcontracten worden gehonoreerd voor die contractanten die vanuit overheidswege gesloten zijn en geen afval meer aanbieden. Aanpassing vindt plaats vanaf de datum van aanvraag, tot aan de datum dat de gedwongen sluiting wordt opgeheven.

Financiële consequenties

- € 84.000 per maand (dit gaat expliciet over de reguliere afvalcontracten), tot aan 1 oktober maximaal € 504.000.

Sectorspecifieke uitgangspunten en maatregelen

4.1 Cultuur

Inleiding

De cultuursector wordt niet alleen op de korte termijn, maar ook de middellange termijn hard geraakt door de genomen maatregelen van het kabinet ter bestrijding van het coronavirus. In analyses is zichtbaar dat de meest ondernemende instellingen en makers in deze crisis geraakt worden doordat enerzijds inkomsten uit (ticket) verkoop, horeca-inkomsten en zaalverhuur terugloopt, en anderzijds ook andere private sponsors hun bijdragen heroverwegen of stoppen omdat zij ook geraakt worden door de crisis. Een bijkomend probleem is dat er veel onzekerheid leeft in de sector, onder meer over hoe hun financiers omgaan met prestatie eisen van subsidies.

Landelijke maatregelen

Op 15 april 2020 kondigde Minister van Engelshoven aanvullende steunmaatregelen aan voor de cultuursector. Hiervan is 30 miljoen gericht op lokale instellingen/organisaties, die de opdrachtenstroom richting ZZP'ers en andere instellingen weer op gang kunnen brengen. Om als Breda aanspraak te kunnen maken op deze middelen, voor bijvoorbeeld de podia en het museum is matching vereist. Mogelijk dat dit na vaststelling van dit document nog gaat wijzigen.

Uitgangspunten

- Conform de algemene lijn accepteert de gemeente een lagere prestatie waar dit als gevolg van de door de overheid gedwongen sluiting leidt tot mindere prestaties, zonder dat dit gevolgen heeft voor de hoogte van de subsidie zoals die over 2020 was vastgesteld;
- Een aantal cultuurgebouwen wordt gerekend tot de culturele hoofdstructuur. De effecten van gedwongen sluiting van accommodaties en de noodzaak tot huurcompensatie voor het garanderen van het bestaansrecht van instellingen wordt nader onderzocht. In afwachting daarvan wordt er vooralsnog van uitgegaan dat de huur voor deze culturele accommodaties gedurende periode van sluiting wordt gecompenseerd;
- Eventuele kwijtschelding of korting op de huur blijft alleen behouden wanneer de realisatie van de organisatie in 2020 hier aanleiding toe geeft. Indien nodig verrekent de gemeente de nu gegeven restitutie of korting bij de definitieve vaststelling van de subsidie;
- Aanvullende inzet van de gemeente richt zich met name op dat deel van de sector waar veel zelfstandigen zijn of kleine collectieven, zoals de makers en amateurkunstensector.

Maatregelen

1. Accepteren van een lagere subsidieprestatie als gevolg van de sluiting van de overheid bij projectsubsidies.
 - Aanvullend op het algemene uitgangspunt kunnen ook in projectsubsidies die subsidiabele kosten die reeds gemaakt zijn worden vergoed, ook indien het project niet meer kan worden uitgevoerd door de coronacrisis;
 - Alle betrokken partijen die begroot zijn voor de totstandkoming van het project (kunstenaars, freelancers, auteurs etc.) worden gewoon betaald, ook als een bijdrage door hen niet geleverd kan worden door de coronacrisis.
 - Voor de aanvragen die worden ingediend voor de periode na de 'intelligente lockdown' geldt dat de mogelijke invloed van het coronavirus op de uitvoerbaarheid van het project niet wordt meegenomen in de beoordeling. Dit is van belang om onzekerheden en onduidelijkheden weg te nemen en de drempel tot aanvragen te verlagen.
2. Het niet innen of compenseren van huur voor cultuurpanden.
In lijn met de uitgangspunten onder 2.2. wordt de huur van de verschillende cultuurpanden kwijtgescholden

voor de periode waarin de gebouwen gesloten zijn. Deze gebouwen betreffen panden van de culturele hoofdstructuur en een klein aantal cultuurpanden dat gedwongen is gesloten.

3. Ondersteuningsmiddelen cultuur voor professionele kunst en erfgoedorganisaties

Organisaties zullen veel worden geholpen door het behoud van hun subsidie en in sommige gevallen een (gedeeltelijke) compensatie van hun huur. Het blijft mogelijk dat er (kleinere) culturele en erfgoedorganisaties zijn die van groot belang voor de keten geacht worden, niet of onvoldoende gebruik kunnen maken van bestaande regelingen. Mogelijke voorbeelden hiervan zijn niet-gesubsidieerde organisaties, monumenten die als presentatie of podiumplek dienen, beheerorganisatie CLIB en Generaal Maczek Memorial.

Daarvoor worden ondersteuningsmiddelen cultuur beschikbaar gesteld van vergelijkbare grootte als het Fonds Cultuur en Cultureel Erfgoed. Uitgangspunten voor ontvangers zijn dat;

- Directe financiële steun vindt hooguit plaats nadat eventuele andere vanuit de gemeente of Rijksoverheid in te zetten middelen niet toereikend zijn;
- Directe financiële steun vindt alleen plaats indien een organisatie daadwerkelijk acuut wordt bedreigd in zijn of haar voortbestaan, met een maximum van € 100.000 per organisatie.

4. Ondersteuningsmiddelen Amateurkunstensector ter behoud van infrastructuur amateurkunstensector

Ook de amateurkunstsector leidt financiële schade, welke vooral te maken heeft met tegenvallende inkomsten. De sector heeft door haar unieke karakter beperkte toegang tot formele regelingen. Dit geldt ook voor de ZPP'ers actief zijn in de sector. Zij worden op dit moment niet betaald en vallen door hun unieke arbeidssituaties vaak buiten rijksregelingen. Deze week wordt een monitor opgestart om meer inzicht te krijgen in de problematiek van de amateurkunst.

Denk aan dirigenten die soms meerdere koren dirigeren. Het is van belang dat de belangrijkste structuur behouden blijft. Hiervoor richten we een fonds op ter grootte van 10% van het bedrag dat jaarlijks beschikbaar is voor de jaarsubsidies amateurkunst. Per organisatie kan er een bijdrage worden uitgekeerd van maximaal € 5000,-. Per organisatie wordt gekeken wat een passende wederkerigheid is voor deze tegemoetkoming.

Financiële consequenties

1. Budgetneutraal, subsidies reeds opgenomen in begroting.
2. Zit al verwerkt in uitgangspunt 3.2.
3. Ondersteuningsmiddelen cultuur: € 300.000.
4. Ondersteuningsmiddelen amateurkunst: € 22.000.

4.2 Sport en evenementen

Inleiding

Evenementen kunnen als gevolg van het landelijk verbod in ieder geval tot zeker 1 september 2020 geen doorgang vinden. Daarna is onzeker of en op welke manier evenementen de maanden erna kunnen plaatsvinden. Sommige organisatoren kunnen hun evenement kosteloos annuleren, andere organisatoren zijn (soms aanzienlijke) verplichtingen aangegaan. Ook zal het op een later moment plaats laten vinden van een evenement niet altijd zonder financiële consequenties zijn. Het ligt in de lijn der verwachting dat er ook evenementenorganisatoren zullen zijn die in eerste instantie geen subsidie hebben aangevraagd voor hun evenement, maar alsnog bij de gemeente aan gaan kloppen vanwege de soms schrijnende (financiële/ organisatorische) situaties die door het verbod op evenementen ontstaat.

Sportverenigingen en sportinstellingen zijn ook gedwongen gesloten. Een groot deel van de sportclubs betaalt huur voor de accommodatie aan de gemeente. Zoals aangegeven in de algemene uitgangspunten, zal de huur niet betaald hoeven worden dan wel gerestitueerd worden in de periode dat de accommodatie gesloten is. Dit is ook zo juridisch opgenomen in de standaard algemene huurvoorwaarden van de Bredase sportaccommodaties. Het is niet ondenkbaar dat sportverenigingen ondanks de huurcompensatie (niet voor alle verenigingen) als gevolg van het wegvallen van inkomsten door staken van activiteiten en sluiting van hun clubhuis financieel in de problemen gaan komen. Zo zullen er horeca inkomsten misgelopen worden, welke voor een aantal verenigingen een substantiële drager in de begroting zijn. Daarnaast zijn er ook sportverenigingen die in het verleden een eigen sportaccommodatie hebben aangelegd en bekostigd of die in het verleden eigendommen van de gemeente hebben overgenomen en geprivatiseerd zijn. Ook deze verenigingen kunnen als gevolg van de crisis financieel zodanig in de problemen komen dat hun voortbestaan in gevaar komt. Tegelijkertijd is het bij veel verenigingen wel zo dat leden hun contributie blijven betalen.

Het is niet mogelijk thans een goede inschatting te maken van het aantal sportverenigingen dat als gevolg van de crisis financieel in de problemen komt. Indien zich in de komende maanden verenigingen gaan melden die zodanig in de financiële problemen gaan komen dat hun bestaansrecht in gevaar is dan zal per situatie een inhoudelijke beoordeling moeten plaatsvinden. Indien de uitkomst daarvan is dat het wenselijk is het bestaansrecht van de betreffende vereniging te garanderen, dan zal per situatie naar een maatwerkoplossing moeten worden gezocht. Die oplossing kan variëren van een eenmalige bijdrage of een renteloze lening tot mogelijk een bijdrage om verenigingen te laten fuseren.

Landelijke maatregelen

Op dit moment zijn er nog geen definitief vastgestelde regelingen t.a.v. sport en evenementen. Wel is het ministerie van BZK in overleg met de vereniging sport en gemeenten over een dergelijke regeling. Ook is de toegang tot de TOGS-regeling uitgebreid zodat ook sportverenigingen en -stichtingen en bijvoorbeeld zwembaden en fitnessclubs via Economische Zaken een eenmalige tegemoetkoming van € 4.000,- euro kunnen ontvangen.

Uitgangspunten evenementen

- Evenementen die niet plaatsvinden betalen geen leges/hebben recht op restitutie van reeds betaalde leges;
- Als een evenement verplaatst wordt en in afgeslankte vorm doorgaat én de gevolgen dusdanig zijn dat het bestaansrecht van de organisator in het geding komt, kan worden afgeweken van de reguliere lijn t.a.v. het subsidiabel percentage van de begroting van een evenement;
- Als een gesubsidieerd evenement geannuleerd wordt, maar al kosten heeft gemaakt, vergoeden we deze op voorwaarde van een maximale inspanningsverplichting om ook compensatie te krijgen vanuit een verzekering.

Uitgangspunten sport

- We compenseren sportverenigingen voor de huur die zij in de periode van noodgedwongen sluiting van de sportaccommodatie verschuldigd zijn aan de gemeente;
- Commerciële sportaanbieders worden aangemerkt als ondernemers en kunnen geen beroep doen op onderstaande maatregelen voor sport. Zij kunnen als ondernemer een beroep doen op steunmaatregelen die voor ondernemers worden uitgewerkt;
- Sportverenigingen die huren van een commerciële aanbieder gaan zelf in gesprek met deze aanbieder (moreel appèl);
- Waar de bestaanszekerheid van verenigingen in het geding komt leveren we maatwerk. Eventueel maatwerk wordt toegepast als middel om bestaanszekerheid te garanderen, niet als compensatie voor gederfde inkomsten.

Maatregelen

1. Niet innen van leges voor evenementen die door overheidsverbod geen doorgang konden of nog kunnen vinden;
2. Maatwerk toepassen bij verstrekte subsidies aan evenementen die geen doorgang vinden dan wel in afgeslankte vorm plaats vinden. Hierbij geldt een maximale inspanningsverplichting om ook compensatie te krijgen vanuit bijvoorbeeld de verzekering;
3. Aanpassing van subsidiabel percentage van de begroting van 33% tot 50% indien noodzakelijk voor voortbestaan van de organisatie;
4. Waar van toepassing, niet innen van huur voor gemeentelijke sportaccommodaties conform hetgeen onder 3.2 is opgenomen;
5. Ondersteuningsmiddelen sport beschikbaar stellen, van waaruit maatwerk geleverd kan worden aan sportverenigingen. Dit maatwerk is er op gericht om het bestaansrecht van verenigingen te waarborgen.

Financiële consequenties

- Kwijtschelding leges: de gederfde inkomsten bedragen € 22.500 berekend tot 1 september 2020; (is al opgenomen in 3.1.);
- Het niet terugvorderen van subsidies levert geen financieel nadeel op aangezien deze subsidies al in de begroting zijn opgenomen;
- Binnen huidige begroting;
- Zie 3.2;
- Ondersteuningsmiddelen sport: € 250.000.

4.3 Zorg en sociaal maatschappelijk

Inleiding

Het primaire doel van onze interventies richting zorgaanbieders is het bewerkstelligen van zorgcontinuïteit. Zo zorgen we ervoor dat de zorg aan cliënten doorloopt, al wordt deze (in overleg) tijdelijk anders ingevuld vanwege de RIVM richtlijnen, en er geen zorgvormen en organisaties verloren gaan die we straks weer nodig hebben. Deze zorgcontinuïteit borgen we door voor de middellange termijn de zorgbedrijven, die gezamenlijk het zorglandschap van Breda (en regio) vormgeven, overeind te houden. Bij voorkeur dus door ze simpelweg ook de zorg zo veel als mogelijk en zo normaal als mogelijk te laten continueren. Want dat is nodig voor de duizenden cliënten die zorg nodig hebben. En waar het niet mogelijk is om de zorg op enigerlei wijze te continueren binnen de contractafspraken, zijn onze interventies gericht op maatwerk om bedrijfscontinuïteit te borgen. De afgelopen weken zijn landelijk intensieve gesprekken gevoerd om te komen tot afspraken en werkwijzen over de financiering van de zorgproductie. Dit heeft geleid tot landelijke richtlijnen, waarbij beroep wordt gedaan op gemeenten om daar in de uitvoering zo dicht als mogelijk bij in de buurt te blijven. Zorginstellingen werken vaak voor meerdere, soms tientallen gemeenten. Het is dan ondoenlijk en buitengewoon onoverzichtelijk als gemeenten verschillende eisen stellen aan dezelfde instelling, terwijl in deze fase de zorglevering voorop moet staan.

Op dit moment werken zorginstellingen hard om de zorg voor hun cliënten zo veel als mogelijk op peil te houden. Zij zien zich echter geconfronteerd met extra kosten vanwege veiligheid (bijv. desinfecterende middelen) of zorgmiddelen voor het op alternatieve wijzen kunnen aanbieden van de zorg. Soms is het niet mogelijk om de zorg zoals normaal, omdat voldoende fysieke afstand niet kan worden geborgd, bijvoorbeeld bij het aanbieden van groepsactiviteiten. Aanbieders zoeken dan naar alternatieve vormen of aanpassingen in de groepsgrootte of verplaatsen activiteiten naar de buitenlucht. Door de bank genomen is veel creativiteit zichtbaar. Zo bezien zijn er aanbieders, waarvan de zorglevering volledig doorgang vindt of met beperkte aanpassingen. Er zijn ook aanbieders die als gevolg van corona te kampen hebben met vraagtval, gedeeltelijk of zelfs helemaal, terwijl de vaste kosten wel doorlopen. Voor deze aanbieders is financiële ondersteuning nodig voor het borgen van continuïteit.

In het gemeentelijke zorglandschap zien wij dat de meeste jeugdzorgaanbieders ook een relatie hebben met de zorgverzekeraars. Om eenduidigheid te bewerkstelligen rondom de financiële maatregelen en om de administratieve uitvoering zo eenvoudig als mogelijk in te kunnen richten, is ervoor gekozen voor deze aanbieders ook aan te sluiten op de regeling van de Zorgverzekeraars Nederland. Op dit moment vinden in de landelijke afspraken nog diverse aanscherpingen plaats, onder andere dankzij interventies van Breda. Bijvoorbeeld als het gaat om de (volgorde van) toepassingen in regelingen als de TOZO, TOGS of NOW enerzijds, omzetfinanciering anderzijds. Als er aanvullende regelingen komen vanuit het ministerie voor de gemeentelijke zorgmarkt dan zullen wij ook onze uitwerking daarop aanpassen waar dat nodig is om een heldere toepassing te vergroten. Voor het jeugd domein zij nog opgemerkt dat we voor de afspraken met betrekking tot het borgen van de continuïteit in het zorglandschap ook nadrukkelijk gezamenlijk optrekken met de gemeenten in WBO-verband, vanwege onze verantwoordelijkheid in de jeugdzorg regio.

Maatregelen

1. We hebben voor het domein van Jeugd een gemeentelijke continuïteitsbijdrage-regeling uitgewerkt. Dit is nodig vanwege de p*q-systematiek in de financiering. Deze regeling staat open voor alle zorgaanbieders die zorg verlenen voor de betrokken gemeenten en waarvoor Breda het contractmanagement verzorgt. Wij streven ernaar dat zorgaanbieders vanaf begin mei een continuïteitsbijdrage kunnen aanvragen. De regeling start per 1 maart en loopt op grond van landelijke afspraken tot en met 1 juni 2020.

Indien de gemeenten het noodzakelijk achten, kan deze regeling worden verlengd. Op hoofdlijnen bestaat deze regeling uit de volgende elementen:

- De continuïteitsbijdrage wordt toegekend aan zorgaanbieders met een inkomstendering hoger dan 20% in de periode van maart tot en met 1 juni. Dit om gedurende deze coronacrisis de capaciteit van zorgaanbod in stand te houden, en beoogt een redelijke tegemoetkoming te geven voor gemiste dekking van doorlopende kosten. Voor de berekening van de hoogte van de continuïteitsbijdrage zijn nadere regels uitgewerkt;
 - De continuïteitsbijdrage hoeft niet te worden terugbetaald, maar wordt, voor zover billijk en mogelijk, wel verrekend met de productie gedurende de maanden dat deze van toepassing is en met de eventuele hogere productie als gevolg van inhaaleffecten daarna. Hiermee zorgen we ervoor dat de zorgkosten niet hoger zijn dan in de situatie zonder vraagtval ten gevolge van de coronacrisis. Om dit aspect te borgen wordt aanbieders gevraagd transparant te zijn in het administreren als het gaat om meerkosten, alternatieve zorglevering en niet-levering en het gebruik van niet-gemeentelijke regelingen voor financiële compensatie. Voor de verantwoording 2020 kunnen bovendien nog nadere eisen worden gesteld;
 - Naast de continuïteitsbetaling kunnen de zorgaanbieders compensatie aanvragen voor de directe extra kosten i.v.m. corona;
 - Aanbieders onderbouwen waarom deze geen of niet langer beroep kan worden gedaan op de (algemene) Rijksregelingen die zijn ingesteld naar aanleiding van het Coronavirus, dan wel doen een opgave van toegekende bedragen op grond van andere regelingen of toezeggingen;
 - Aanbieders laten zien welke inspanningen zijn gedaan om de dienstverlening, in welke vorm dan ook te continueren.
2. Voor de sector Wmo werken we vooral met resultaatfinanciering. Dat betekent dat niet de omvang van de geleverde inspanning basis is voor de bekostiging, maar het bereikte resultaat. Financiering (en mogelijke verrekening op een later moment) ten behoeve van de continuïteit krijgt daarom hier anders vorm. Naar analogie voor het domein van Jeugd kiezen we er voor de financiering op basis van gecontracteerde resultaat-afspraken doorgang te laten vinden en op een later moment te bezien op welke wijze in redelijkheid en billijkheid verrekening opportuun is in relatie tot de geleverde resultaten. Maar ook voor deze sector staat continuïteit nu voorop en zal compensatie worden gegeven voor meerkosten als gevolg van corona.
 3. Daarnaast maakt de corona crisis dat wij ook nieuwe activiteiten ontplooiën. Een voorbeeld is een tijdelijke opvang voor dak- en thuislozen (waaronder MOE-landers) die normaliter buiten de gemeentelijke kaders van maatschappelijke opvang vallen. Ook is er een aparte Corona-cohort opgezet waar dak- en thuislozen die in hun eigen woonomgeving/voorziening niet in quarantaine kunnen, worden opgevangen en verzorgd tijdens de besmetting. Dit doen we op instructie vanuit de Veiligheidsregio, richtlijnen vanuit het rijk of op basis van onze eigen lokale verantwoordelijkheid. Kosten die bestaande of nieuwe partners maken na expliciete opdracht van ons om deze activiteiten te ontplooiën zullen we uiteraard vergoeden.
 4. De beperkingen in het fysieke verkeer tussen mensen speelt ook parten in het zogenaamde doelgroepenvervoer. Dit zorggerelateerde deel van de vervoerssector ziet als gevolg van de beperkingen in de zorgsector

hun omzet direct dalen. Breda heeft hierover regionaal afspraken gemaakt met de sector. In de kern zijn gaat het o.a. om:

- Tot 80% van de vast ritvergoeding wordt gecompenseerd.
- De compensatie moet direct ten goede komen aan de uitvoerende taxibedrijven, waarbij deze bedrijven al het mogelijk doen om in aanmerking te komen voor andere steunmaatregelen.
- In de periode waarin compensatie wordt verleend, worden geen ontslagen aangevraagd, waardoor continuïteit wordt verzekerd.
- De sector (PZN en uitvoerende taxibedrijven) spannen zich in om ten behoeve van de opdrachtgevende overheden (16 gemeenten en de provincie Noord-Brabant) alternatief werk uit te voeren (een tegenprestatie te leveren), bijv. als het gaat om de toegenomen vervoersbehoefte bij SW-bedrijven.
- Gemaakte afspraken gelden tot 11 juni, daarna vindt opnieuw bestuurlijke overleg plaats over de voortzetting.

De gemaakte financiële afspraken met betrekking tot vervoer in relatie tot de zorg zullen leidend zijn in de uitwerking van afspraken van het overige doelgroepenvervoer. Deze nadere uitwerking dient nog plaats te vinden.

5. De gemeente laat een aantal gesubsidieerde organisaties (bijv. die zijn aangesloten bij Zorg Voor Elkaar Breda) extra taken en inspanningen verrichten. Waar mogelijk dekken we deze uit lopende subsidies. Wel is duidelijk dat een aantal vragen meerwerk en meerkosten met zich meebrengen. We gaan er van uit dat deze door het Rijk gecompenseerd zullen worden, maar reserveren hier wel een bedrag van maximaal € 150.000 voor.

Financiële consequenties

Breda kiest er voor om in lijn met landelijke afspraken uitwerking te geven aan financiering ten behoeve van continuïteit in de zorg en de compensatie van meerkosten als gevolg van corona. Het Rijk heeft aangegeven in deze compensatie te voorzien, in elk geval als het gaat om de expliciete meerkosten.

Voor het domein Jeugd geldt dat over de maand maart al merkbaar is dat er minder declaraties worden ingediend. Over de maand april is dit nog niet goed te zeggen aangezien deze maand nog niet volledig is verwerkt. Met het vaststellen van de bijdrage op 80 is het financiële effect dat dit maximaal 20% voordeel oplevert t.o.v. vergelijkbare maanden in 2019. Het is aannemelijk dat sommige zorg anders en wellicht duurder wordt. Over de totale uitkomst is nog niets te zeggen. Voor het domein van Wmo wordt vooralsnog uitgegaan dat geen afwijkingen op treden ten opzichte van begrote bedragen.

4.4 Dorps- en wijkcentra

Inleiding

Dorps- en wijkcentra zijn belangrijke ontmoetingsplekken om de leefbaarheid in de wijken en dorpen te faciliteren (beleidsnota wijkcentra 2017). De exploitatie en het beheer van deze centra is door de gemeente uit handen gegeven aan vrijwilligersbesturen; al dan niet in gemeentelijke wijkgebouwen. In de stad hebben we in totaal zo'n 35 ontmoetingsplekken. Met de Coronacrisis zijn deze ontmoetingspunten verplicht gesloten. Zij zien hun inkomsten door verhuur en ondersteunende horeca volledig wegvallen, terwijl vaste lasten blijven doorlopen. In de meeste gevallen is er nog voldoende buffer om enkele maanden op te kunnen vangen door reserves of vrij besteedbaar eigen vermogen in te zetten. Vanuit de NOW-regeling kunnen eventuele personeelslasten tot maximaal 90% worden opgevangen over een periode van 3 maanden (in de maanden maart-juli). Zonder vooruit te lopen op de maatregelen vanuit het kabinet, ligt het niet in de verwachting dat in de komende maand (mei) direct weer alle activiteiten mogen doorgaan. Daardoor zal er waarschijnlijk nog voor een langere periode sprake

zijn van inkomstenderving. Vanaf juli tot augustus a.s. zijn de meeste ontmoetingspunten gesloten, omdat er geen activiteiten worden georganiseerd.

Om het bestaansrecht van deze centra en vrijwillige besturen voor de stad te behouden is het noodzakelijk om er nu voor te zorgen deze de nodige ondersteuning te beiden. Er komt immers een moment dat we elkaar weer mogen gaan ontmoeten. Dan zullen deze plekken ontzettend belangrijk zijn om de sociale structuren weer te kunnen huisvesten.

Dorps- en wijkcentra zijn door de gekozen constructie met vrijwillige stichtingsbesturen een wat vreemde eend in de bijt. Er is vaak geen sprake van een huursituatie, maar van bruikleen. Hierdoor:

- vallen ze niet onder de noodmaatregelen die genomen kunnen worden vanuit Vastgoedbeheer via tijdelijk stopzetten van huur;
- Passen ze vanuit hun maatschappelijk doel ook niet goed op de (nog open te stellen) Noodfondsregelingen zoals de nog op te stellen Regeling Schrijvende gevallen, omdat deze gericht zijn op ondernemers;
- Kan met de eenmalige noodmaatregel van € 4.000 de vaste lasten op korte termijn deels worden bekostigd. Deze regeling is waarschijnlijk niet toereikend voor de dekking van de kosten over een langere periode.

Tevens zijn zij niet in staat zijn om de gemiste inkomsten op een later tijdstip terug te verdienen omdat zij vooral een maatschappelijk doel en veelal net een positief jaarresultaat behalen. Dit legt een extra druk op de toch al overbelaste vrijwilligersbesturen. De kans dat zij overgaan tot definitief sluiten of het pand aan gemeente teruggeven is reëel aanwezig.

Landelijke maatregelen

Op dit moment zijn er op het punt van vrijwilligersorganisaties als wijk- en dorpscentra geen landelijke maatregelen bekend. De verwachting is ook dat deze er niet snel zullen komen. Wel wordt het aantal organisaties dat toegelaten wordt tot de TOGS-regeling regelmatig uitgebreid en zijn er lobby's op gang om ook wijk- en buurtcentra hier aan toe te voegen. Op moment van dit schrijven is dat nog niet het geval.

Uitgangspunten

- Inzet is gericht op het behoud van de dorps- en wijkcentra en vrijwillige besturen (ca. 35);
- Dorps- en wijkcentra en besturen helpen bij het, indien van toepassing, indienen van aanvragen voor één van de rijksregelingen. Zo kunnen zij voor hun personeel terecht bij de NOW en kunnen zij in aanmerking komen voor de vouchers die door de gemeente beschikbaar worden gesteld voor de financiële ondersteuning.
- Ondersteuning vindt plaats in de vorm van een gift voor de vaste kosten.
- Geen vast bedrag per wijkcentrum, maar maatwerk wat nodig is.

Maatregelen

Waar de bestaanszekerheid van dorps- en wijkcentra in het geding komt leveren we maatwerk. Eventueel maatwerk wordt toegepast als middel om bestaanszekerheid te garanderen, niet als compensatie voor gederfde inkomsten.

Financiële consequenties

- Reservering instellen van maximaal € 500.000.

4.5 Economie

Inleiding

De corona-maatregelen hebben grote effecten op het functioneren van de economie. Bepaalde sectoren hebben door verminderde omzet problemen om hun vaste lasten te betalen en verkeren vrij snel in liquiditeitsproblemen. Dit sijpelt door in de volle breedte van de economie. In het zwartste CPB-scenario stevenen we af op een verlies van 10.000 banen in Breda.

Niet alle bedrijven zullen deze crisis overleven; dat hoort bij de dynamiek van de economie. We kunnen nu echter wel inzetten op het door deze periode heen helpen komen van perspectiefvolle bedrijven zodat continuïteit van werkgelegenheid zoveel mogelijk wordt ondersteund en tegelijkertijd werken aan veranderingen die nodig zijn om in de periode hierna in een nieuwe economische werkelijkheid duurzaam actief te kunnen zijn.

De aanpak van de korte termijn bestond voor een belangrijk deel uit de oprichting van een noodfonds. We zijn hiermee in staat geweest op zeer korte termijn 250 ondernemers te ondersteunen met extra liquide middelen, in afwachting van het operationeel worden van de rijksregelingen. We zien dat inmiddels de Rijksregelingen (TOGS, TOZO, NOW) operationeel zijn en dat de eerste aflossingen alweer gedaan worden.

We stellen dan ook voor de voucherregeling uit te breiden zodat breder financieel advies beschikbaar wordt. Daarnaast onderzoeken we het opzetten van een speciaal ondernemersloket gericht op continuïteitsvraagstukken, waarin we dienstverlening voor ondernemers in de problemen bundelen.

Landelijke maatregelen

Er is een breed pakket aan maatregelen op economisch gebied. Grof samengevat bestaan deze regelingen uit:

- Een tegemoetkoming inkomsten, vaste lasten en salarissen (NOW, TOGS, TOZO- regelingen);
- Uitstel van betaling van belastingen
- Versoepeling van kredieten (B-MKB regeling, overbruggingsleningen etc.)

Uitgangspunten

- We gaan er vanuit dat ondernemingen primair gebruik maken van de beschikbare Rijksregelingen;
- Behoud van werkgelegenheid gedurende de maatregelen periode;
- We gaan er vanuit dat ondernemingen in eerste instantie de noodzakelijke extra financiële ruimte regelen via hun reguliere kredietverstrekker;
- We constateren dat er andere partijen zijn die initiatieven ontplooiën op het gebied van online leren, matching van arbeidsmarktvragestukken, lokale bestel- en bezorgplatforms e.d.;
- We hebben er veel belang bij dat bovenstaande mogelijkheden zoveel mogelijk en snel worden benut. We zien voor onszelf een actieve rol om Bredase partijen hierbij zoveel mogelijk te stimuleren en faciliteren;
- We gaan er vanuit dat het beperken van de schade van deze crisis in een ieders belang is. Dit betekent dat we er naar streven dat meerdere partijen in gezamenlijkheid hun verantwoordelijkheid nemen om continuïteit te waarborgen;
- Waar ondernemers door bijzondere omstandigheden buiten de boot van Rijksregelingen vallen, ondersteunt de gemeente waar mogelijk; het gaat dan om perspectiefvolle bedrijven (d.w.z. o.a. gezond en kredietwaardig) en instellingen waarbij we prioriteit geven aan bedrijven die het economische profiel van de stad versterken (volgens de Economische Visie).

De contouren van de nieuwe economische werkelijkheid worden steeds duidelijker. De eerste plannen rondom herstel krijgen vorm. De 1e herstelfase voor de economie gaat gekenmerkt worden door de 1,5 meter regel.

Ondernemers en gemeente moeten zich voorbereiden op de komst van de 1,5 meter economie. Hoelang deze fase gaat duren is niet te zeggen, vandaar dat flexibiliteit het gedachtegoed is dat leidend moet zijn.

Uitgangspunten voor economisch herstel

- We benutten de middellange periode om te werken aan duurzaam economisch herstel. We dagen marktpartijen uit om met creatieve oplossingen te komen en ondersteunen daarbij financieel;
- We ondersteunen initiatieven voor een duurzaam herstel naar een gezonde toekomstige economie;
- We verkennen de nieuwe eisen, kansen en mogelijkheden van de 1,5 meter economie in relatie tot onze regelgeving, te starten in de horeca en detailhandel sector. Flexibiliteit wordt gevraagd.

Maatregelen

Vanuit het huidige economische beleid en de daarbij behorende financiering kunnen we al een aantal zaken oppakken waarmee we nu de economie kunnen ondersteunen en straks herstel kunnen stimuleren. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

- Uitbreiding informatievoorziening: we digitaliseren het reeds bestaande ondernemersspreekuur in de vorm van online 'live' sessies. Hier kunnen ondernemers uit verschillende branches bij, afhankelijk van de sessie, de gemeente, wethouder of specialisten terecht met vragen. Deze sessies worden gedurende de periode van de noodmaatregelen wekelijks gehouden. Daarnaast wordt op regionale schaal een werkgeversservicepunt West-Brabant ingericht waarin de Gemeente Breda participeert. Dit loket fungeert als regionaal informatiesteunpunt (crisisloket); hét loket waar werknemers en werkgevers uit de regio terecht kunnen voor alle arbeidsmarktfragen m.b.t. de coronacrisis;
- Aanpak op digitalisering (aanleg infrastructuur, ondersteuning digitalisering bedrijven, dataverzameling en analyse, digitale vaardigheden, etc.);
- Innovatie bevorderen via clusters en proeftuinen (bijv het koppelen van creatieve bedrijven aan andere sectoren om nieuwe businessmodellen te bedenken.);
- Gebruiken van structuren en netwerken om aanpassingen te bespreken, bijvoorbeeld overleg met pandeigenaren en huurders, inbrengen van 'uitdagingen' bij het onderwijs/Urban Living Lab/Logistics Community Brabant.

Hieronder stellen we lokale maatregelen voor die aanvullend zijn.

1. Voortzetting businesscoaches en uitbreiding vouchers

Voor de korte termijn is de maatregel 'inzet business coaches' al ingesteld; deze loopt door in de middellange termijn. Bij Business Coach Breda kunnen bedrijven (MKB/ZZZP), maar ook culturele instellingen, wijk- en buurtcentra en andere instellingen met een professionele business coach vraagstukken bespreken op het gebied van bedrijfsvoering, strategie of bijvoorbeeld marketing.

Voor de korte termijn is ook reeds de 'voucherregeling financiële analyse Breda VFAB' ingesteld. Met deze voucher kunnen accountantskantoren financiële stukken opmaken die nodig zijn voor het aanvragen van kredieten en bankgaranties. In de praktijk merken we dat er aan veel breder financieel advies behoefte is bij bedrijven en instellingen die worstelen met continuïteitsvraagstukken (denk ook aan culturele instellingen, wijk- en buurtcentra, sport). We stellen dan ook voor de voucherregeling uit te breiden zodat ook voor hen

financieel advies beschikbaar wordt.

2. Snelproces beoordeling tijdelijke initiatieven

Zwaar getroffen ondernemers kloppen bij de gemeente aan met creatieve ideeën om toch nog wat omzet te genereren. Vaak zijn dit initiatieven die niet vanzelfsprekend in huidig lokaal beleid en/of regelgeving passen. Enerzijds willen we ondernemers graag helpen om in tijdelijkheid die creativiteit toe te staan, anderzijds vraagt juist ook deze situatie een integrale en gedegen afweging. We willen richtlijnen opstellen om binnen een korte termijn (7 dagen) tot een integrale afstemming te komen, waarbij we zoeken naar evenwicht tussen een kritische beoordeling in het belang van de gezondheid en veiligheid van onze inwoners en het meedenken met ondernemers en organisaties om in deze situatie toch het hoofd boven water te kunnen houden, zonder daarbij over te gaan tot willekeur. De Gemeente Tilburg heeft al een dergelijk snelproces ingericht.

3. Uitbreiding Ondersteuningsmiddelen economie voor starters, scale-ups en schrijnende gevallen

In eerste instantie vielen een aantal bedrijven buiten de boot van de landelijke maatregelen. Dat gold met name voor de groep startups en scale-ups; een groep die we ook in Breda belangrijk vinden voor de economisch ontwikkeling en vernieuwing. Dit is nu deels gerepareerd doordat de rijksoverheid middelen ter beschikking stelt voor overbruggingsleningen aan startups, scale-ups en innovatieve MKB-bedrijven. Deze leningen starten vanaf € 50.000,- en worden voor Brabant verstrekt door de BOM. In Breda (en ook West-Brabant) hebben we echter veel startups met een kleinere financieringsbehoefte. De gepresenteerde rijksregeling (via de BOM) lijkt voor hen geen uitkomst omdat zij minder dan € 50.000,- nodig hebben. Deze doelgroep van startups/innovatieve doorgroeiers is een essentieel onderdeel van onze Bredase economische visie en cruciaal voor de toekomst van onze economie. Voor deze groep willen we een eigen fonds beschikbaar hebben, dat kan dan ook doorlopen na de crisis omdat het revolverend is. Waar mogelijk sluiten we voor de uitvoering aan bij het bestaande instrumentarium van Starterslift.

Tot slot blijft er altijd een groep ondernemers die op de één of andere manier door regels buiten de boot vallen. Voor deze 'schrijnende gevallen' wil de Gemeente Breda in voorkomende gevallen maatwerk kunnen bieden.

Voorgesteld wordt om Ondersteuningsmiddelen Economie Fase 2 te reserveren om:

- Kleine leningen te kunnen verstrekken aan startups die niet in aanmerking blijken te komen als gevolg van de geformuleerde ondergrens van financiële rijksregelingen;
- Hiervoor reserveren we € 250.000,-. Vanuit een (revolverend) fonds kunnen per jaar zo'n 10 bedrijven worden geholpen met leningen tussen € 5.000 en € 50.000,-
- Maatwerk te kunnen bieden aan 'schrijnende gevallen'.
- Hiervoor reserveren we € 100.000,-

4. Versterken en bespoedigen economisch herstel

Op enig moment gaat de huidige 'intelligente lockdown' versoepeld worden. Social distancing zal naar verwachting nog lang nodig zijn. Hoe gaan we straks winkelen, uit eten, recreëren, op vakantie, werken in een kantoortuin? We willen de komende maanden gebruiken om, samen met bedrijven en onderwijsinstellingen, te werken aan ideeën voor de 1,5 meter economie en herstel op langere termijn. We stimuleren om met goede ideeën te komen hoe de economie kan functioneren na de (gedeeltelijke) unlock, in het bijzonder met de 1,5 meter regel. Daarnaast willen we deze periode gebruiken om ideeën uit te werken voor economisch herstel op de langere termijn, waarbij we de gewenste koers uit de Economische Visie als kompas gebruiken.

Concreet organiseren we een aantal aanvullende activiteiten:

- **Unlock Challenges**
Hierbij zetten we concreet vragen uit (indien mogelijk via Plan Breda) en dagen bedrijven uit om met creatieve ideeën te komen, zowel voor de 1,5 meter economie als voor economisch herstel en transitie. De beste ideeën worden beloond met een bedrag om ze verder uit te werken. Hiermee kan eventueel ook een projectplan worden uitgewerkt om voor de uitvoering van het idee subsidie Toegepaste Technologie en Creativiteit aan te vragen (dat in 2020 nog 2 termijnen kent.)
- **Campagne #Bredakooplokaal**
BredaMarketing en SOFB zijn samen met de Gemeente Breda een campagne gestart om de Bredase consument lokaal te laten inkopen, om zo de lokale ondernemers in deze tijden toch van zoveel mogelijk omzet te voorzien. De campagne wordt ondersteund door de website www.bredakooplokaal.nl waarop veel winkels en horecazaken worden gepresenteerd. De SOFB heeft hiervoor € 20.000,- vrijgemaakt, hiermee kan de campagne 4 weken lopen en richt die zich alleen op de binnenstad.
Het voorstel is om deze campagne uit te breiden. Niet alleen kan dan deze dan een langere periode lopen, ook kunnen meer ondernemingen worden toegevoegd (o.m. leisure maar ook bijvoorbeeld cultuur), en kan het gebied worden vergroot tot buiten het kernwinkelgebied. De online mogelijkheden kunnen dan ook worden verbeterd.

Voor de langere termijn wordt nagedacht of er een volwaardig online platform kan komen waar ook direct via het platform bij diverse zaken gewinkeld kan worden. Deze verkenning voor de lange termijn wordt zo mogelijk meegenomen in het nieuwe detailhandelsbeleid. Dit moet zorg dragen dat de winkelstructuur ook in de periode na de noodmaatregelen in verband met het Covid-19 virus toekomstbestendig is.

- **Integraal herstelplan toeristische en vrijetijdssector**
De komende maanden zullen veel activiteiten gericht zijn op het langzaam opstarten van de economie. De verwachting is dat richting de zomer veel mensen in Nederland zullen blijven. Dat biedt kansen om de bezoekerseconomie van Breda een extra boost te geven. Daarnaast is het snel weer op gang krijgen van de economie. Veel bedrijven en organisaties zijn nu bezig met overleven, waardoor het ze niet lukt om nu al te investeren in extra activiteiten die gericht zijn op herstel en marketing. Daarom geven we BredaMarketing opdracht voor het opstellen van een herstelplan.
5. **Uitverkoop**
Vooral kleine winkeliers zonder veel reserves hebben het nu zwaar. Een landelijke peiling onder non-foodwinkeliers laat zien dat een ruime meerderheid van de winkeliers enthousiast is over een door de overheid opgelegde regeling om de uitverkoop pas na 1 juli te starten, maar wetmatige instrumenten voor een dergelijke maatregel ontbreken. Het Rijk onderzoekt de mogelijkheden hiervoor. In afwachting daarvan werkt de Gemeente Breda in samenwerking met het SOFB aan een lokale 'deal' omtrent het uitstellen van de uitverkoop periode.

Financiële consequenties (categorie 'Lokale Maatregelen')

- Businesscoaches en uitbreiding financiële vouchers: € 75.000;
- Inrichten snelproces: binnen bestaande begroting;
- Uitbreiding ondersteuningsmiddelen economie: € 350.000 (kleine leningen aan startups en 'schrijvende gevallen');
- Versterken en bespoedigen economisch herstel: € 200.000;
- Reguleren uitverkoop: n.v.t.

4.6 Participatie en armoede bestrijding

Inleiding

De inzet vanuit participatie is erop gericht om te voorkomen dat mensen gebruik moeten maken van steunmaatregelen (preventie). Doelstelling is om de toestroom op de vangnetregelingen zoals uitkering, bijzondere bijstand, schuldhulpverlening en budgetbeheer te dempen. Hiermee zorgen dat we niet vastlopen in budget en capaciteit en dat we de basis-dienstverlening voor mensen die echt het vangnet nodig hebben overeind kunnen blijven houden.

Landelijke maatregelen

Ondanks de getroffen maatregelen zal de komende de tijd de toestroom in de bijstand en schuldhulpverlening toenemen. Dat is onafwendbaar, we kunnen er maar beter op voorbereid zijn. Extra capaciteit en middelen zijn noodzakelijk en moeten de komende maanden al georganiseerd zijn. Belangrijk aandachtspunt is dat uitvoering P-wet en wet op de gemeentelijke schulphulpverlening "verplichtingen" vanuit den Haag zijn, die weinig speelruimte geven. Daarnaast zijn het ook nog eens open-eind-financieringen, we moeten dus leveren ook al is er onvoldoende budget begroot.

Uitgangspunten

Dit kunnen we doen door volgende uitgangspunten te hanteren:

- Intensieve focus op het in werk houden van mensen, zodat druk op vangnetregelingen niet vergroot;
- Onze inzet van participatie-, schulphulpverlening- en armoedemiddelen zo ver mogelijk vooraan in te gaan zetten, hiermee vergroten we de kans dat beroep op vangnetregelingen niet in korte termijn enorm toeneemt;
- Werken moet lonen;
- Speciale aandacht voor werkende armen.

Maatregelen

De kosten voor de uitvoering pakt de gemeenten nu eerst zelf maar vormen onderdeel van de aanvraag voor compensatie bij het Rijk.

1. Verruiming van formatieve inzet proces mainstream Werk (van intake tot uitbetaling) & team BBZ (TOZO) voor behandeling;

Er is een hogere instroom levensonderhoud & continuering TOZO-regeling en een lagere instroom naar betaald werk. Vraag die voorligt is: Hoe kunnen we de instroom levensonderhoud zo veel als mogelijk voorkomen? En hoe krijgen we onze inwoners - in crisis - vanuit uitkeringssituatie naar betaald werk? We zetten maximaal de WSP-adviseurs in om levensonderhoudsaanvragen te voorkomen en mensen weer naar werk te begeleiden;

2. Bemiddeling naar betaald werk:

- Inrichting team WW-aanvragen kortdurend (3 maanden) in kader van preventie in samenwerking met UWV;

- Inrichting online platform dat 'Werk naar Werk' faciliteert (regionaal);
- Inrichting online platform voor scholing/bemiddeling bij economisch herstel (regionaal);

3. Hulpbehoevende burgers:

- Inrichten crisisloket vroeg signalering schulden, beleidskader armoede & schulden;
- Loketfunctie waar burgers terecht kunnen voor (financieel) advies;

Voornamelijk zelfstandig wonende jongeren hadden- volgens NIBUD - vóór de crisis al veel moeite om het wettelijk minimumloon te verdienen. Dit komt voornamelijk vanwege het feit dat ze werkzaam zijn conform oproepcontracten en/of nog geen zekerheid hebben doordat ze de eerste stappen maken op de arbeidsmarkt. De verwachting is dat deze doelgroep door de crisis veel klappen krijgt.

Ook was vóór deze crisis al veel aandacht voor de doelgroep 'werkende armen'. We komen nu in een hogere versnelling en verwachten dat veel burgers in financieel nijpende situaties terecht komen (problemen met huur, hypotheek etc). Hulpbehoevende burgers met financiële vraagstukken willen we de komende maanden dus ook goed ondersteunen en zodoende voorkomen dat ze in (meerjarige) uitzichtloze situaties terecht komen.

De Voedselbank vervult in deze moeilijke tijd een belangrijke rol bij het ondersteunen van kwetsbaren in onze stad. Wij hebben veel waardering voor de inzet van deze vrijwilligers en faciliteren hen waar maar mogelijk bij maatregelen zodat zij de RIVM richtlijnen kunnen naleven. Door brede steun vanuit de Bredase samenleving zijn er tot nu toe elke week nog voldoende producten. Wij monitoren dit nauwlettend en hebben continu contact. Indien blijkt dat er nadere hulp of actie nodig is gaan wij bedrijven en organisaties actief benaderen zodat wij gezamenlijk de Voedselbank kunnen ondersteunen. De gemeente neemt hierbij haar verantwoordelijkheid door partijen te verbinden en zal ook indien nodig als achtervang fungeren.

4. Doelgroep met grotere afstand tot de arbeidsmarkt:

- Onverminderd focus op doelgroep banenafpraak met extra werving voor sociale ondernemers (drempel verlagen);
- Inzet Perspectief op Werk wel gedeeltelijk, maar niet volledig laten verschuiven naar 'makkelijkere' doelgroepen (regionaal)

De gunstige economie voor de coronacrisis zorgde voor grotere bereidheid bij werkgevers om ook kandidaten met een afstand (zoals langdurig werklozen met problematiek, of de doelgroep arbeid beperkten) aan het werk te helpen. De vraag is of dit bij reguliere werkgevers weer terug gaat opleven als we in de periode van herstel zitten. Ook de bedrijven die bewust aan de slag waren met deze doelgroepen, sociaal-bewuste/MVO ondernemers, zullen nu in spannende tijden zitten.

5. Financiële druk:

- Slim inzetten van regionale middelen zoals budget WSP en subsidie provincie
- Herijken van de inzet voor de rest van het jaar.

We willen voorkomen dat de inzet die gepleegd is om het beschikbare budget weer in overeenstemming te brengen te niet wordt gedaan. We zullen er alles aan moeten doen om mensen te begeleiden naar een zelfstandig inkomen en willen voorkomen dat men voor een langere periode uitkeringsafhankelijk wordt. Wat een negatief financieel effect kan hebben voor zowel inwoner als gemeente. Voor het verstrekken van

nood-inkomen worden wij als gemeente grotendeels gecompenseerd, maar de hogere instroom maakt dat de financiële situatie onder druk komt. Dit werkt door op de burgers (zij krijgen niet de aandacht of scholing die zij nodig hebben) en maakt waarschijnlijk ook dat de focus komt te liggen op schadelastbeperking (eerst inzet op makkelijk plaatsbare mensen).

Financiële consequenties

Het is nog te vroeg om in te schatten wat de impact op de uitgave van BUIG en Armoede-middelen zijn. Landelijk zien we nog geen concrete extra maatregelen op het gebied van de participatiewet. Wel wordt er in de media gespeculeerd over diverse regelingen, maar er is nog niets concreets te melden. De wet biedt op onderdelen ruimte om lokale keuzes te maken. Wel is duidelijk dat we extra capaciteit nodig hebben om onze wettelijke afhandeltermijnen en noodzakelijk dienstverleningsniveau te behouden.

Aangezien wel duidelijk is dat er extra kosten op de gemeente af komen die de reguliere begroting te boven gaan, maar deze nog niet specifiek te maken zijn, reserveren we een bedrag van € 600.000.

4.7 Stedelijke ontwikkeling en wonen

Inleiding

De problematieken rondom ruimtelijke ordening worden meegenomen in de lange termijn maatregelen. Om levensvatbaarheid van de stad te blijven garanderen en voor te sorteren op de nieuwe economische balans die gaat ontstaan, is het mogelijk nodig om al in te grijpen op de middellange termijn.

Op dit moment zijn er geen signalen dat we vertragingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling en wonen oplopen. We houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten omdat bij bepaalde sectoren de effecten pas op de langere termijn zichtbaar zullen zijn.

Op het gebied van afval zien we een forse stijging van het aanbod van verbouwings- en huisafval. Dit neemt dermate proporties aan dat wachtrijen uren duren en wij ook ons afval stromen bij deze hoeveelheden niet meer kwijt gaan kunnen. Omdat de verwachting is dat men voorlopig nog thuis zal moeten werken is niet de verwachting dat het aanbod de komende periode minder zal zijn.

Daarnaast zullen als gevolg van de crisis een aantal transities versnellen, met name op het gebied van detailhandel en zakelijk vastgoed. De consequenties hiervan zullen met name op de lange termijn zichtbaar worden. Desalniettemin is het nu al zaak om eventuele transities te bezien en waar mogelijk op te acteren.

Landelijke maatregelen

Op dit moment zijn er nog geen landelijke maatregelen t.a.v. de ruimtelijke ordening bekend. Wel is door de minister aangegeven dat de invoering van de omgevingswet wordt uitgesteld. De consequenties hiervan voor de inzet van de Gemeente Breda wordt op dit moment bezien.

Uitgangspunten

- De gemeente werkt mee aan het wijzigen van bestemmingen in de perifere gebieden om leegkomende horeca en detailhandel zaken naar wonen te kunnen transformeren;
- De gemeente werkt mee aan het mogelijk maken van tijdelijke bestemmingswijzigingen om in de aanloopstraten leegkomende horeca zaken naar wonen te transformeren.
- We faciliteren inwoners zo veel als mogelijk bij het juist aanbieden van afval en voorkomen daarmee dumpingen, schade aan bakken en lange wachtrijen.

Maatregelen

1. We hebben inmiddels het tweede milieustation voor de komende periode geopend.

Financiële consequenties

De kosten voor het eerder openen van het tweede milieustation zijn geraamd op € 300.000.

4.8 Onderwijs

Inleiding

Onderwijsinstellingen en de kinderopvang hebben in hele korte tijd een veranderoperatie van formaat ondergaan. Van klassikaal naar thuis onderwijs, van opvang naar noodopvang en 24uurs opvang en van examens, tentamens naar nieuwe eindbeoordelingen.

De kinderopvang heeft de regierol op zich genomen in de noodopvang in samenwerking met onderwijs. De ouders met contracten kinderopvang betalen door ook als ze geen gebruik mogen maken van kinderopvang vanuit richtlijnen noodopvang. Daarmee is de cashflow voor de kinderopvang op orde gebleven en kunnen deze organisaties nu de noodopvang verzorgen en worden de ouders door het rijk tegemoet gekomen ten aanzien van betaalde opvang zonder tegenprestatie.

Opvang voor kwetsbare kinderen wordt in afstemming met onderwijs, ambulante begeleiders dan wel jeugdhulppartners voorzien van maatwerk per kind/gezin. De scholen speciaal onderwijs zijn open voor opvang van deze kinderen deze doelgroep. Jeugdhulppartners worden mede ingezet ten behoeve van extra begeleiding bij kans op onveiligheid thuis.

HBO en MBO hebben het onderwijs omgezet naar digitaal onderwijs veelal met succes. Zoektocht is hoe stages en praktische vakken (met name in het mbo) voldoende vervangen kunnen worden een geboden kunnen worden. Daarnaast is er een groot vraagstuk over hoe de introductie van nieuwe studenten vorm moet worden gegeven. Gezamenlijke stadsbrede events lijken niet mogelijk en niet wenselijk in het nieuwe normaal. Door het introduceren van nieuwe vormen van ontmoeten wordt samen met studenten gezocht naar mogelijkheden te denken valt aan een studentenapp en andere vormen om toch studenten een goede introductie te geven voor de start van het nieuwe schooljaar.

Volwasseneducatie gaat ook door. De taalpartners hebben aangepaste programma's waar zowel aandacht is voor leren als sociale component. Dit omdat deze groep veelal kwetsbaar en eenzaam is.

Landelijke maatregelen

N.v.t.

Uitgangspunten

- De vervoerders van leerlingen speciaal onderwijs zien het aantal ritten sterk dalen en daarmee geraamde inkomsten. Om de continuïteit van zorg te garanderen kijken we naar maatwerk;
- Er wordt gezocht naar alternatieven om in de zomer onderwijsachterstanden enigszins te kunnen inhalen maar vooral ook te zorgen voor voldoende activiteiten in het "nieuwe normaal" in de zomerperiode zonder vakantiemogelijkheden. Met de partners waaronder onderwijs, organisatoren zomerkampen en brakkenfestival wordt gekeken naar alternatieve programma's waar accent ligt op "leuk leren"; activiteiten nabij met insteek op; ontspanning, vermaak en educatie.
- Eindexamen leerlingen kennen een bijzonder jaar. De verwachting is dat het aantal geslaagde leerlingen in het VO zal dalen dit schooljaar. Daarnaast zal de overgang naar een vervolgstudie een extra hobbel zijn voor deze leergang jongeren. Met scholen wordt naar alternatieven gekeken om afsluiting toch nog vorm te geven, in nieuwe setting.
- HBO en MBO hebben moeite met omzetten van stages en praktische vakken in relatie tot thuisonderwijs. Ook om achterstanden in te halen wordt gezocht naar mogelijkheden voor komend schooljaar. Ook zal de 1,5 mtr grote consequenties hebben voor de praktische vakken met name in MBO.

Maatregelen

1. Samen met onderwijs, jongerenpartners, sport en cultuur wordt gezocht naar mogelijkheden om voor jongeren in leeftijd 4-16 jaar (ruim 25.000 kinderen) in de 6 vakantieweken verschillende vormen van sport, beweging cultuur en educatie aan te bieden. Hiertoe wordt een plan van aanpak opgesteld
2. Met VO partners wordt gekeken naar afsluiting van schoolcarrière voor eindexamenleerlingen
3. Met MBO en HBO wordt gezocht naar alternatief aanbod voor introductie nieuwe studenten.

Financiële consequenties

De begroting voor een plan van aanpak in de zomerperiode (dan wel een zomerschool) is afhankelijk van veel factoren, zoals keuzes en mogelijkheden (beschikbare capaciteit). Uitgaande van de ervaringsgegevens zal het aanbod voor alle kinderen in de leeftijd 4-16 jaar op diverse locaties in de stad minimaal rond de € 300.000 zijn. Met partners zoals Brakkenfestival, zomerkampen, sport, cultuur en onderwijs e.a. wordt gekeken naar mogelijkheden organisatie inhoud programma en financiering, als ook de co financiering. Daarbij is de verwachting dat het Rijk ook middelen ter beschikking stelt. We reserveren momenteel € 300.000.

Financiën

Voorgaande maatregelen omvatten veel maatwerk en specifieke uitgangspunten. Omdat onduidelijk is in welke het maatwerk in de periode tot 1 oktober ook daadwerkelijk wordt aangevraagd en wat zeer hoogst waarschijnlijk tot substantiële extra inzet van de ambtelijke organisatie leidt zullen we rekening moeten houden met extra kosten op dit punt. Waar mogelijk zetten we eigen medewerkers in, of maken we gebruik van kennis en expertise bij partners in de stad. Ook kijken we naar de inzet van extra stageplaatsen van onze kennisinstellingen. Zo proberen we een zo efficiënt en effectief mogelijke werkwijze te hanteren.

Er wordt een extra kostenpost van ca. € 0,5 miljoen voorzien ten behoeve van de verantwoording. Dit in verband met de extra werkzaamheden voor financieel-administratieve vastlegging, controle, additionele controle voor misbruik en oneigenlijk gebruik, kosten voor inrichting geautomatiseerde controle (o.a. bestandskoppeling met KvK) en het verantwoordingsproces 2020.

Steunmaatregelen middellange termijn tot 1 oktober:

Maatregel	Financieel gevolg
3.1 Kwijtschelding lokale heffingen	
Precario voor terrassen	€ 212.400
Leges en precario evenementen	€ 22.500
Markt- / reclamegelden voor marktlieden	€ 43.440
3.2 Gemeente als verhuurder van vastgoed	
Huurcompensatie gedurende gedwongen sluiting	€ 2.500.000
3.4 Gemeente als leverancier van diensten	
Tijdelijk stopzetten gemeentelijke afvalcontracten	€ 504.000
4.1 Cultuur	
Kwijtschelden van huur voor cultuurpanden	onderdeel van 3.2
Ondersteuningsmiddelen cultuur	€ 300.000
Ondersteuningsmiddelen amateurkunst	€ 22.000
4.2 Sport en evenementen	
Niet innen van leges voor evenementen	onderdeel van 3.1
Kwijtschelden van huur sportaccommodaties	onderdeel van 3.2
Ondersteuningsmiddelen sport	€ 250.000
4.3 Zorg en sociaal maatschappelijk	
Bedrijfscontinuïteit, meerkosten, alternatieve uitvoering zorg	pm
Meerkosten subsidiepartners	€ 150.000
4.4 Dorps- en wijkcentra	
Buurtcentra beschikbaar te stellen	€ 500.000
4.5 Economie	
Businesscoaches en uitbreiding financiële vouchers	€ 75.000
Uitbreiding ondersteuningsmaatregelen economie	€ 350.000
Versterken en bespoedigen economisch herstel	€ 200.000
4.6 Participatie en armoede bestrijding	
Reservering extra inzet en werkzaamheden	€ 600.000
4.7 Stedelijke ontwikkeling en wonen	
Openen tweede milieustation Slingerweg	€ 300.000
4.8 Onderwijs	
Reservering onderwijs	€ 300.000
4.9 Extra werkzaamheden verantwoording en administratief	€ 500.000
Totaal	€ 6.829.340

Het steunpakket vraagt financieel om maximaal € 6,83 miljoen. We gaan er alles aan doen om zeker 1/3 van het benodigde bedrag terug te kunnen halen bij het rijk. Het voorstel is om de kosten van het steunpakket te financieren vanuit de algemene reserve (beschikbare weerstandsvermogen). Zie hiervoor de volgende onderbouwing.

Weerstandsvermogen

De risicopositie van de Gemeente Breda betreft bij de jaarrekening 2019 € 72,6 miljoen. Om de risico's ad. € 72,6 miljoen af te dekken heeft de gemeente voor 2024 € 95,7 miljoen beschikbaar. Doordat verschillende risico's zoals sociaal domein en grondexploitaties een meerjarig karakter hebben, wordt het totale bedrag van de risico's voor de berekening van het weerstandsvermogen afgezet tegen het meerjarig geschatte vermogen (2020-2024). Het weerstandsvermogen bedraagt volgens die berekening € 23,5 miljoen. Wat betekent dat als de risico's zich voordoen, we de beleidsuitvoering kunnen voorzetten. Er is dus voldoende weerstandsvermogen om het steunpakket te financieren. Na deze keuze resteert dus nog € 16,67 miljoen beschikbaar. Dit alles blijft ruim binnen onze afgesproken en vastgestelde kaders en marges.

Beschikbaar weerstandsvermogen:

(bedragen x € 1 miljoen)	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	73,9	75,3	78,9	88,5	96,1
Risicoprofiel					72,6
Beschikbaar weerstandsvermogen					23,5